UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Communia vtriusque iudic.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

Item hoc facere poteſt licitando, interrogando quamlibet partē pro quanto pretio vis tu tibi retinere, vt hic, ꝛ ſ.l.j. quo caſu poterit etiam extraneus ad licitationem admitti, vt hac l.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Formandus ſit libellus. Forma libelli in hoc iudicio, ꝛ nota quod ad hoc vt habeat locum hoc iudicium, requiritur vel quod agens non negetur ſocius, vel ꝙ ſit in poſſeſſione rei, quam petit diuidi, vt per Bar. in l. in prouinciali. §. j. ff. de oper. non. nun.

b ALEX. ¶ Fructus. Adde quod ſi res non poteſt commode diuidi, prefertur qui habet maiorem partem. l. ſancimus. ꝛ ibi Bald. de don. ꝛ ibi quando res dicitur non poſſe commode diuidi.

LEX IIII.

1 Ex diuturnitate temporis preſumitur diuiſio.
2 Ex poſſeſſione rei per decem annos non preſumitur emptio.

a b Si maior. [a] Diuiſio facta inter fratres debet haberi rata, [b] niſi beneficio reſtitutionis reſcindatur non diuiſa debent diuidi, ꝛ in hoc iudicio habetur ratio culpe, ꝛ fructuū. h. d. Tu 1 habes hic vnam bonam glo. notab. ꝛ ſingularem. Duo fratres poſſederunt fundum pro diuiſo longo tempore, nec de diuiſione aliquid apparet, vtrum ex hoc preſumatur diuiſio? Glo. dicit quod ſic [b] ꝛ bene. quam ſigna, ꝛ perpetuo tene menti.* ¶ 2 Quero, quid ſi ego poſſedi talē totam rem tuam, decem annis, volo dicere (me eam) emiſſe, ꝛ probare per hāc preſumptionem, q2 decem annis poſſedi, an hoc fieri poterit? Glo. dicit quod poſſet queri, ſed dic breuiter quod non q2 nullo preceden. titu. ex ſola poſſeſſione non preſumitur dominium vt ſ. de rei vend. l. nullo. Non obſtat quod dictum eſt in queſtione precedenti. quia ibi tractatur de modico, vel nullo preiudicio, nam ſi dico me habere partem ex diuiſione. conſtat hoc quod tu habes aliam partem ex diuiſione. ſed hic ſi preſumeretur vēditio, totum dominium perderetur. Sic etiam non obſtat quod dicitur de ſeruitute, in qua probatur titulus ex preſumptione, que reſultat ex vſu longi temporis, vt no. in l. ſeruitutes. ff. de ſer. ꝛ l. j. in fin. ff. de aqua plu. arcen. quia ibi tractatur de re modici preiudicij, vt dixi vobis in l. ij. ſ. de ſer. ꝛ aqua, ꝛc.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Si maior. Vide Alex. in conſi. xcij. incip. viſo ꝛ diſcuſſo. in ij. vo. vbi iſtud vult, etiam ſi poſſeſſiones poſſeſſe pro indiuiſo eſſent inequales multum, vt per eum, Item ex quibus preſumatur diuiſio. vide Alex. ccxxiiij. Paul. conſil. xciij. ꝛ in quantum Bart. limitat procedere in his que ſunt leuis preiudicij, prout eſt diuiſio, ſecus in alijs. Adde Bart. melius ꝛ clarius iſtud volentem in diſputatione, mulier habens amplū patrimonium in fin. Alex. conſi. xij. incipi. viſo proceſſu. in iiij. vol. in conſi. cxiij. co. lib. incip. viſo ꝛ diligenter conſiderato. ꝛ Bal. hic clare. Et ita intellige Bald. conſi. ccclxxxix. ad fin. in iij. parte. Et ſic preſumitur diuiſio ex poſſeſſione longa pro indiuiſo, ita preſumitur recommunicatio ex poſſeſſione pro indiuiſo ſecuta poſt diuiſionē, vide Ro. conſi. ccccxviij. ꝛ vide de materia practicam Papien. in forma libelli quo agitur pro hereditate vel ſingulari diuidenda. vide ad Bart. in l. cum de in rem verſo. de vſur. Et nota modificationem Bartol. hic, ꝛ ita intelligendum dicit Bal. conſi. ccclxix. ad finem. de quo ſ. incip. quedam puella.

b ALEX. ¶ Haberi rata. Item facit, quod ſi ſint duo fratres, quorum vnus adminiſtrat omnia bona paterna, ſciente ꝛ patiente altero, per longum tempus vtrum per hanc patiētiam excludatur, maxime vigore cuiuſdam tacite renunciationis. Iſta faciunt quod ſic, ſed Bal. firmat contrarium, ꝛ bene ſecundum alios doct. ꝛ hoc dicit in l. licet. C. de iure deli. per ſuas rationes. Item quia ſcientia, ꝛ patientia non habetur pro conſenſu, in his que ſunt magni preiudicij, vt plene per Bartol. in l. cum de in rem verſo. de vſuris. ꝛ in l. que dotis. ſol. mat. In his autem que ſunt parui preiudicij, inducitur conſenſus. Et ita intellige glo. hic. ꝛ adde quod not. ſ. eod. in l. ij. ꝛ hoc tenet Pau. de Caſt. in d. l. licet. ꝛ adde per Bar. in diſputatione ſua quedā mulier habens magnum patrimoniū. ſed Bal. in conſi. incip. quedam puella. dixit quod diuiſio preſumitur ex precedenti poſſeſſione facta pro diuiſo, ꝛ inducitur diuiſio. Aleg. gloſ. ord. ꝛ his ſubdit, quod aliqui intelligentes dicunt contrarium, q2 ex ſola patientia, contractus non preſumitur. vnde conſiderantes, quod facta relatione de patientia, ad patientiam, reſultat quedam permutatio, cui ineſt diuiſio. Ang. in l. fin. ff. pro dote. Refert hanc gl. cui dicit inherere Bar. ꝛ Bal. in l. qui in aliena. de acquir. hered. ſed vlterius late refert quod Pet. ꝛ Cy. hic tenent contrarium, ꝛ ſic tranſit Bal. hic optime loquitur, ꝛ adde Bal. in l. j. C. de fideicom. ¶ Et adde an diuiſio preſumatur ex longinquitate tēporis, Bal. conſil. ciiij. vol. j. per eundē conſi. ccclxix. lib. j. An diuiſio facta p minorē, in quem perſeueratū eſt per xl. annos poſſit infringi per eundem conſil. cl. Et an valeat diuiſio, cum vni aſſignantur omnia ſtabilia, alteri vero inſtabilia, ſcilicet nomina debitorū feneratitia. per eundem cōſi. xij. ꝛ an valeat diuiſio fratrum aliquo eorum abſente, pro quo vnus promittit de rato pro ipſo, per eundē conſi. cccxxiiij. j. lib. Et cum diuiſio eſt facta per ſortē, an poſſit reſcindi ſi aliquis fuit leſus, per eundem conſil. ccxxviij. Et qualiter inter eos, qui fecerunt fraternitatem, ſit fienda diuiſio per eundem conſil. lxiij. ij. li. Et quis debeat facere diuiſiones, cum tres diuidunt. per Rom. conſ. cccclxxj. Et qualiter plures filij diuerſorum fratrum, qui lōgo tempore ſimul habitauerunt, debeant diuidere, cum aliqui ſunt laborantes, aliqui non, ꝛ alij maiores, alij non, conſi. xxiij. ij. li. Et qualiter ruſtici diuidant animalia, per eundem conſi. ccclxvj. Et qualiter diuidatur inter patruos, ꝛ nepotes, per eūdem conſil. cciij. eo. ij. lib. Et quid veniat compenſandū inter conſanguineos diuidentes, cum pro vno eſt ſolutū aliquid. per eundem conſ. ccxxxvij. j. lib.

c ALEX. ¶ Preſumatur diuiſio. Vide Barto. in l. qui in aliena. in princ. de acquir. here.

b POMA. ¶ Dicit quod ſic. Ex ſeparata poſſeſſione rei communis preſumitur diuiſio, vide Cepo. conſi. xxij. Ro. conſi. ccv. ꝛ Alexand. xcij. vo. ij. ꝛ Pau. de Caſt. conſi. xciij. ꝛ Barba. in c. ꝛ ſup. de reb. eccl. non alie. ꝛ Alex. conſi. iij. in fi. vol. iij. ꝛ xxv. vol. v. vbi pulchre declarant hanc gl. niſi alia preſumptio eſſet in contrarium? Idem dicit econtra quod ex poſſeſſione mutua rei communis. non ſolum inducitur ſocietas, ſed ꝛ ſi prius fuiſſet diſſoluta induceretur. ita Rom. conſi. ccccxviij. ꝛ vide etiam ad hoc Soci. conſi. clxiij.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Tene menti. Vide late Alex. in materia huiꝰ gl. conſi. xcij. vol. ij. conſil. cxiij. volu. iiij. Et econtra ſi longo tempore ſteterunt in communione poſt diuiſionem, preſumuntur voluiſſe iterum communicare ſecundum Ro. conſil. ccv. circa medium, ꝛ conſi. ccccxviij. ꝛ pro iſta glo. vide bonum. text. in l. quedam mulier. ff. famil. erciſcun. ꝛ vide Ang. in §. fin. ad fin. Inſt. de ſociet. ꝛ Claud. Aqueſ. in l. ſtipulationes non diuiduntur. ff. de verb. oblig.

LEX V.

a b In communione. [a] Gloſ. d. quod hoc fallit in caſibus, [b] quos dic vt in glo. Vnum tamen quod gl. dicit. quod ratione temporis quis inuitus cogitur ſtare in cōmunione, reprehenditur per doct. ꝛ bene. Videbitis in l. j. ſ. de an. excep.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ In communione. Vide ad regulam huius. l. quod nemo cogitur ſtare in cōmunione, que habes in Bertac. in verbo, diuiſio. Et ad Bar. in l. ſi conueniat. §. in hoc. ff. cōmuni. diui. Vide Iaſ. in §. quedam. Inſti. de actio.

b ALEX ¶ Caſibus. Not. quod quilibet poteſt prouocare ad diuiſionem fallit in caſibus. hic not. Adde predictam regulam etiam fallere in duobus alijs caſibus de quibus habes ſing. ter. in l. fin. ꝛ ibi Bar. ff. de ali. iud. mu. cau. fa. ꝛ ad intellectum, vide Bart. in l. ſi non ſortē. §. ſi centum. ff. de cond. inde. in l. filium quem habentem. in ver. venio. ad ſecundam glo. vide Bart. in l. in quartam. ad l. Fal.

Communia vtriuſque iudicij. Rubr. XXXVIII.

LEX I.

1 Diuiſio in quibus ſit diſſimilis emptioni.

a Diuiſionem. [a] Diuiſio eſt ſimilis emptioni. h. d. ¶ Quero
1 quo modo hoc procedat. dic vt in glo. tamen in hoc eſt diſſimilis, quia vnus eſt contractus nominatus, alius non. Et ex hoc ſequitur, quod in vno habet locum condictio ob cauſam. in alio non, ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Diuiſionem. Et de his que hic habentur, bene faciunt notata per Bar. in l. cum ſolus. ff. de vſur. Sed vtrum titulus diuiſionis excludat petitionem hereditatis, vide Bald. in l. Pomponius. ff. de rei vendicatione.

LEX II.

a Etiam ſi is. [a] Diuiſio facta a iudice incompetenti poteſt conſenſu partium validari. h. d. Nō intelligatis [b] hec, quod hec diuiſio comprobetur per conſenſum, tanquam ex ſententia, ſed approbatur [c] tanquam ex diuiſione conſenſu facta vt dixi tibi in l. ſ. qui pro ſua iuriſdictione. ꝛ ibi declaraui iſtam l. quia ibi gl. allegat eam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Etiā ſi is. Hec eſt lex ita ſingularis, ſicut aliqua que ſit in mundo, ſecundū Bal. hic de quo vide ꝙ dixi in l. j. ſ. qui pro ſua iuri. ꝛ vide Bar. in l. obſeruare. circa fi. de offi. procon. ꝛ ꝙ no. Moder. in l. ſi expreſſim. ff. de appel. ꝛ Bal. in l. ſi diuerſa. C. de tranſact.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Et an ſententia nulla valeat vt contractus, ⁊ an poſſit ratificari per glo. ⁊ doc.in c.ſignificaſti.de foꝛ.compe.
STRRA ¶Adde ⁊ intellige.not. hanc legem nō habere locum quando partes ſtant in finibus diuiſionis ſimplicis. Gloſ.eſt ſing. quam Bal.ad hoc ponderat in l.ſi diuerſa.in pꝛin.ff.de tranſ. Item non habet locum,quando ſcienter coꝛam iudice incompetenti litigarent, cuius iuriſdictionem pꝛoꝛogare non poterant. Ita docto. in c.ſignificaſti.de fo.compet.⁊ Bal.in l.vnica.C.qui pꝛo ſua iuriſ.⁊ ponit Franc.de Are.in c.at ſi clerici.de iud.
b POMA. ¶Non intelligatis.Uide Felin.in cap.cum ex officij.de pꝛeſcri.⁊ aliquid in c.j.de re iud.Uide aliter per Rom.conſi.cxiij.in fi.⁊ in conſi.clxxv. ⁊ Card. lxxiij.⁊ Bolo.in addi.ad ſextum contrarium.Bart.in l.j.quando pꝛouo.⁊ vide Alex.conſil.cxxiij.in verſic. ergo bene.vol.j.⁊ Are.lvj.⁊ Barb.vbi limitat in c.ex parte Decani de reſcr.vide etiam Bal.vbi limitat in rub.de offi.dele.ad fi.⁊ Bal. in c.de cauſis.de offi.dele.⁊ Alex.in l.quod iuſſit.ff.de re iud.⁊ cōſil. xxxij.vol.ij.⁊ Cart.lxxj.⁊ plene Felin.in c. ſignificaſti de foꝛ. comp.⁊ Panoꝛ.in conſi.vj.volum.ij.⁊ cxj.vol.j.⁊ aliquid per Feli.in c.inter monaſterium.de re iud.⁊ Panoꝛ.in c.examinata.in iij.no.de confir. vtil.vel inuti.⁊ Soci.conſi.cxx.
c P.PAV.P. ¶Appꝛobatur.Uide Alex.conſil.cxxiij.incip.diſcuſſis heſitationibus in j.volu.vbi limitat ſingulariter ꝙ quando ſententia eſt nulla,qꝛ in ea eſt expꝛeſſus erroꝛ,tunc non poteſt conſenſu partium confirmari, etiam vt valeat in vim conſenſus. Et hoc quando conſenſus eſt taliter pꝛeſtitus quod tranſit in contractum delegatoꝛium, puta ſtipulationis. Secus ſi in vim ſimplicis conſenſus ⁊ emologationis,qꝛ cum nulla ſit,non poteſt conſenſu tanquam ſententia validari.Uide etiam Abba.in ca.ſignificaſti. extra de fo.compe.demum in c.pꝛouidentia.de offic.⁊ latius Felin. ibi.Et vide ibi do.Maria.Socin ver.viij.quero.Et adde quod idē eſt in laudo arbitri ſi ſit latum extra compꝛomiſſum,vide Abba.in cap.examinata.de confir.vtil.vel inutil.Barb.late cōtra.v. volum. iiij.Uide Ang.conſ.ccxv.inci.teſtatoꝛ quidā nomine An.vbi.loquitur de vtroque Rom.cōſil.clxxiij.incip.pꝛo deciſione.in fin.⁊ cōſil. clv.incip.pꝛemiſſum laudum.conſi.clxxv.incip.dicendum vltimum laudum,in fin.Et iſto modo ſaluatur dictum Bal.in pace conſtantie,in verbo ſententie quoque dum dicit laudum latum extra compꝛomiſſum non cōualidatur per emologationem.verum eſt in vim laudi,quod patet,quia Bal.alleg.tex.in c.examinata. quem ibi ita declarat Abb.poſſes tamen intelligere Bal. ſecundum terminos illius.c.examinata.vbi dicit Abb.in iij.not.quod emologatio non conualidat laudum ibi.quia erat latum ſuper iure patronatus de quo partes non poſſunt diſponere ex cōuentione ſua.cum ſit quid ſpirituale vel annexum ſpirituali.ca.quanto.de iudi.Et iſto modo ſaluabitur deciſio.Ang.conſil.cxcv.incip.A.⁊ U.contraxerunt.ad fin.Et tanto magis pꝛedicta pꝛocedunt quando in emologatione adeſſet iuramentum,qꝛ tunc faceret emologationem valere omnia via poſſibili ⁊ ſi non poſſit valere in vim trāſactionis vel nudi conſenſus,faceret valere in vim pacti.Sic dicit Bal.in l.ſi quis maioꝛ. C.de tranſac.Moder.in l.ſi cauſa cognita.eo.tit.Sed vbi non adeſſet iuramentum,ſis cautus,vt facias pꝛomittit per ſtipulationem de obſeruando contenta in laudo ex cauſa noui conſenſus ⁊ noue tranſactionis quantum expediat, quaſi tunc partes videantur in illam conuentionem deuenire,quia vbi eſſet ſimplex emologatio ⁊ conſenſus, ⁊ tanquam conſenſus eſſet ſufficiens ad pꝛoducendum actionem, non pꝛoduceret etiam actionem tanquam laudum vel ſententia pꝛedicta. Uide de materia Felin. late in c.ſignificaſti.de fo.compe.Et quod laudum nullum non conualidetur per emologationem in vim laudi,ponit multa Barb.in Ioannina ſua.Item quod emologatio ſimplex non obliget nec actionem pꝛoducat,niſi tranſeat in ſolēnem ſtipulationem vel alium contractum habilem ad pꝛoducendum actionem,vide Paul.de Caſt.qui bene declarat Bald.conſi.ccccxxvij.vol.j. Item vide pꝛepoſitum late in materia in ca.dilecto.in verſicu.ſexta eſt queſtio.de appel.⁊ ibidem Peruſi. Item videtur etiam quod in vim ſententie valeat, quando conuentum eſſet non opponere de tali nullitate,vide ad Bart.in aut. offeratur.in C.de litis conteſta.

LEX III.

Maioribus. Hec eſt bona l. In diuiſionibus ſubuenitur ei, qui eſt deceptus dolo aduerſarij, vel re ipſa vltra dimidiam iuſti pꝛetij. h. d. ¶†Not. hanc l.valde que generaliter extendit l.ij. de reſcin.vend.ad omnes contractus bonefideiª ⁊ ideo bene not.⁊ vide gloſſ.ſuper verbo perperam,⁊c.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶Bone fidei.Uide Rom.conſil.ccccxxiij.Aret.in §. ſi quis agens.de actio.Scripſi in l.ij.j.de reſcin.vend. Ad idem gl. in l.ſi olei.per illum text.C.locat.in glo.fi.Panoꝛ.poſt alios in cap. pen.extra de emptio.⁊ vendit.Bartol.in l.item ſi pꝛetio.ff.loc.Sal. ⁊ communit er doct.in d.l.ij.j.de reſcin.vend.

LEX IIII.

1 ☞Res empta ex pecunia communi cum minoꝛe, efficitur communis cum minoꝛe,idem in eccleſia ⁊ marito.⁊ num.2.
3 Pecunia redempta ex bonis communibus,non efficitur communis.⁊ num.7.
4 Res empta per ſocium ex pecunia communi,quando ſit cōmunis
5 Si vnus ex fratribus cum pecunia hereditaria mercatur, ⁊ lucretur,quando debeat tale lucrum cum alijs cōmunicare. ⁊ nu.

a Si patruus. ªHec eſt ſubtilis l.⁊ doc.nullum hic bonum verbum dicunt.breuiter dicit.Res empta ex pecunia communi,vel redacta ex rebus communibus non eſt communis, ſed eſt ementis cui tradita eſt,ſed pecunia peti debet.hoc dicit,multum nota. ſepe contingit de facto iſte caſus. ¶Oppon.ff.pꝛo ſoc.l.ſi quis ſocietatem.Sol.Ibi contracta erat ſocietas omnium bonoꝛum, hic non. ¶Oppon.ſecundo de l.curatoꝛ.j.arb.tutel.ff. quando ex facto
1 tu.l.ij.Sol.dicit gloſſ.hec l.debet intelligi† quando ille filius factus erat maioꝛ,nam ſi fuiſſet minoꝛ.res empta ex pecunia cōmuni cum
2 minoꝛe eſſet communis.†Idem in eccleſia ⁊ marito habuiſtis not.
c in l.ſi vt pꝛoponis.ff. de rei vendi. Pꝛo declarando hanc l. debetis aduertere ꝙ lex iſta intelligitur duobus modis. Uno modo quia res fuit empta ex pecunia cōmuni,in hereditate reperta.Alio modo ex pecunia redacta ex communibus bonis, vt puta ex venditione fructuum,vt dicit j.gl.quam vide,⁊ not. Pꝛout intelligitur pꝛimo modo,ſi quidem ponimus iſtum patruum eſſe tutoꝛem,vel curatoꝛem nepotis,non poſſet hec l.intelligi in minoꝛe,vt d. l. curatoꝛ. l.ij.quando ex facto tu.Sed ſi ponimus,quod non eſt tutoꝛ,nec curatoꝛ, tunc non eſt aliud in minoꝛe, quam in maioꝛe,vt l.filie.ff.de ſolut.⁊ dixi.ff.de rei vend.l.ſi vt pꝛoponis. Sed pꝛout intelligimus
3 ſecundo modo,tunc pecunia†redacta ex bonis communibus,non eſt communis,vt l.qui vas.§.fin.ff.de furt.merito res empta ex illa pecunia, non eſt communis, ſed iſta l. pꝛocederet tam in maioꝛe quam in minoꝛe.Ad hoc facit l.Titium ⁊ Meuium.§.altero.ff.de
b admin.tu. ¶Contra hoc oppon.de l.ſi ego,ff.de negot.geſt.ᵇ Sol. Ibi emit nomine communi hic vero nomine pꝛopꝛio,vt dixit text.
4 †Et ideo pꝛo declaratiōe huius legis dic, aut emit quis nomine communi,aut nomine pꝛopꝛio,aut dubitatur. Pꝛimo caſu res eſt communis altero habente ratum,vt l.ſi ego.de neg.geſt.⁊ l.actione.§.ſi in rem.⁊ §.moꝛte.ff.pꝛo ſoc. Aut emit nomine pꝛopꝛio, tunc
c diſtingue,aut emit de pecunia pꝛopꝛia, aut de pecunia communi aut dubitatur.Pꝛimo caſu non eſt dubium,quod res non eſt communis, vt hic,ſecundum vnum modum legendi. Aut de pecunia communi,⁊ tunc aut ille qui in re communi vendicat partem,erat maioꝛ,aut minoꝛ.Pꝛimo caſu,nil poteſt repetere in re,vt hic.Secundo caſu,Aut ille qui emit,non erat tutoꝛ, vel curatoꝛ, ⁊ tunc idem,vt l.filie.ff.de ſol.Aut erat tutoꝛ,vel curatoꝛ, ⁊ emit, tunc efficitur communis,vt l.ij.quando ex facto tutoꝛ.l.curatoꝛ.j.arb.
d tutel.Aut dubitatur ex qua pecunia emeritᵈ ⁊ pꝛeſumitur ex pꝛopꝛia,vt l.ſi defunctus.arbit.tut.nec eſt ibi recurrendum ad coniecturas,cuius cōditionis hic fuerit artifex,vel non, vt dixi in l. oportet.in pꝛincip.de bon.que libe. Tertio caſu quando dubita
e tur cuius nomine emerit,in dubio pꝛeſumiturᵉ emiſſe pꝛopꝛio nomine,vt l.magis.ff.de ſol.nec alia perſona ſubintelligitur extrinſe
5 cus,vt in l.ſi ita ſtipulatus.§.Chꝛiſogonus.de verb.oblig. ¶Ex pꝛedictis apparet ſoluta queſtio,que tota die occurrit de facto. vnus ex fratribus cum pecunia hereditaria facit mercantias,⁊ ex illis lucratur,vtrum debeat alteri fratri cōmunicare. Nam pꝛimo videndum eſt,an hoc fecerit nomine communi,an nomine pꝛopꝛio. Et hoc anno cum hoc de facto occurriſſet mihi , feci mihi oſtendi
6 librum rationū,in † quo continebatur,hic eſt liber mercantie, talis,⁊ mei fratris. Ex hoc ego dico pꝛobari, ꝙ communis nomine faciebat.arg.l.Neſennius.de neg.geſt.vnde lucrum erat communicandum.Sed ſi hoc non apparet , tunc ſi ille frater non erat tutoꝛ neque curatoꝛ,lucrum debet eſſe ſuum pꝛopꝛium,vt d.l. Titium ⁊ Meuium.§.altero.de admi.tut.⁊ hac l. Sed ſi eſſet tutoꝛ,vel curatoꝛ,tunc lucrum quod fecit ex pꝛima mercātia empta, debet eſſe commune,quia mercātia illa fuit communis , tanquā empta ex pecunia communi,ſecus ex lucro quod fit ex reiteratione emptio
7 num.† Nam pecunia redacta ex mercantijs cōmunibus nō eſt communis,vt hic dicitur in j.gloſ.Et pꝛedicta que dico de tutoꝛe ſunt
8 vera,quando conſtat mercantiam feciſſe nomine pꝛopꝛio, † alioquin eo foꝛte in dubio pꝛeſumeretur qđ nomine cōmuni , vt l.poſtea tem.§.j.⁊ quod ibi not.ff.quādo ex facto tu.quod hic nō.
f Si quero,hic dicitur ſi non ſunt ſocij omnium bonoꝛumᶠ quero,an ſtando ſimul fratres videantur ſocietatem cōtrahere? Reperitur quedam additio oꝛiginaliter ex dictis do. Iac.de Are. Pꝛimo qualiter extenſa per d. Ray.⁊ Old.qui dicunt quod fratres ſtantes ſimul,communicando ſimul lucra,videntur tacite habere,⁊ contrahere ſocietatem re ipſa,argu.l.coiri.ff.pꝛo ſocio. Item,ſicut ta

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

conſenſu diſſoluitur ſic tacito conſenſu contrahit, vt l. itaqꝫ. ff. pro
g ſocio. Ego vero clarius dico[g] ſic, qñ plures fratres ſtant ſimul aut
nullus negotiatur, aut alter negotiatur, alter non, aut oẽs nego-
tiantur. Si neuter, non poteſt intelligi contracta ſocietas, lꝫ here
ditatem inſimul teneãt indiuiſam, vt l. ex parte. §. filiꝰ. ff. fami. erciſ.
facit l. ſi fratres. ff. p ſocio. Si vero vnꝰ negotiat, alter nõ, tunc idẽ,
ꝙ non poteſt intelligi ſocietas contracta: q2 ex hoc ille qui nego-
tiaretur, magis videretur donare, quã ſocietatẽ contrahere: ergo,
⁊c. in l. v. in fi. ff. pro ſocio. Si vero vterqꝫ negotiatur, ſi quidem al-
h ter eorũ eſt pupillus, non põt intelligi[h] cum eo cõtracta ſocietas,
q2 hoc non poſſet expreſſe, vt l. vt in conditionib. ff. pro ſocio. ſi ve-
ro vterqꝫ eſt maior, tunc puto, ꝙ ſi quidem lucra poſuerũt in com
muni, ex hoc inter eos preſumatur cõtracta ſocietas. Nõ † dico ſo-
cietas omnium bonorũ, ſm qꝺ quidam videtur velle, ſed ſocietas
queſtus illius mercantie tm̃. Primũ, ꝙ ſocietas ſit contracta, pro-
batur per rationes. ſ. factas per dictos doc. Itẽ ar. l. in libere. ff. de
ritu nup. ⁊ l. in concubinatu. ff. de concubi. Item q2 talis cõmuni-
catio queſtus non põt intelligi aliter fieri citra ius ⁊ nomẽ ſocie-
tatis, ergo preſumẽda eſt ſocietas. ar. l. pro herede. §. Papinianꝰ.
ff. de acquir. here. ſecundum quod preſumeretur ſocietas queſtus
i iſtius negotiationis tantum.[i] Probatur, q2 actus noſtri volunta
rij non extenduntur vltra quam gerantur, vt l. ſi. ne vxor pro mari
to. facit ff. de itine. actu que priua. l. j. §. ij. Teneatis menti iſta, que
quotidie occurrunt, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si patruus. Et in materia huius legis vide egregium
textum in l. ij. ĩ. pro ſocio. ⁊ quod in vltimis verbis tractat Barto.
STRA. ¶ Et ad materiam huius legis. ⁊ no. per Bar. hic adde
do. Alex. de Imo. in conſi. xxx. ver. circa ſecundum in ij. volu.
b ALEX. ¶ Neg. geſto. De iſta materia vide per Bald. in l. ij. ĩ. qui
teſtam. face. poſ. ⁊ Bal. in c. j. de beneficio fratris. ⁊ Bal. in l. ſi fra-
tres. ff. pro ſocio. Ibidem, ⁊ ſi habent bona cum fratribus aliquid
acquirat, an preſumatur acquiſitum de bonis communib. Dic ꝙ
non, vt in glo. in l. Quintus mutius, de dona. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ vide
no. Bart. in l. cum oportet. ĩ. de bo. que libe. ⁊ in tracta. de duobus
fratribus.
c P. P A V. P. ¶ Communi. Uide aliquid per Com. cõſi. viij. inci. duo
erant ſocij. ⁊ aliquid in conſi. xvij. incip. Hieronymus.
d ALEX. ¶ Pecunia emerit. Hic eſt caſus quem do. Lud. allegat
pro ſing. in ti. de emptio. ⁊ vend. in xvij. ſing. in l. ij. ĩ. pro ſocio. vbi vi
de Bar. P. P A V. P. ¶ Emerit. Uide Comen. conſi. lxxxvij. Et extẽ-
de. vt ſcripſi in d. l. ſi defunctus. C. arb. tute. Et de iſta materia, quo
modo quis preſumatur ex propria pecunia emiſſe vel aliter acqui
ſiuiſſe. vide que ſcripſi in l. ij. ĩ. pro ſocio. vbi poſui tres ſingulares
limitationes Barto. in l. Titium ⁊ Meuium. §. altero. de admini-
ſtrato. tutor.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Ut dixi in l. cum oportet. Imo ibi po
tius videtur tenere contrarium in vltimo membro ſue diſtinctio-
nis. ⁊ contra iſtud etiam tenet Specu. in tit. de iudic. §. iij.
ALEX. ¶ Dubio preſumitur. Bald. hic dicit eſſe recurrendum
ad coniecturas, quas ponit hic, aliter loquitur in l. penul. ĩ. ſi quis
alteri vel ſibi.
f POMA. ¶ Socij omnium bonorum. vide Alex. conſi. cliiij. vol. ij.
⁊ vide etiam Panor. conſi. lxxxvij. volu. ij. ⁊ Anaſt. lxv. ⁊ ibi in addi
tio. ⁊ cxvij. ⁊ Alexand. xlviij. vol. ij. ⁊ ibi inter cetera ponit, qꝺ feu-
dum quod acquiſiuit vnus ex fratribus habentibus, in commu-
ni, non tenetur alteri communicare, ⁊ quod tales tenentur confer-
re ſolum acquiſita ex actis queſtuarijs ⁊ negotiationibus non au
tem que ex legato, ⁊c. niſi eſſet expreſſa contracta ſocietas, ⁊ quod
per communionem fructuum prouenientium ex tali re non infer-
tur communio.
g ALEX. ¶ Clarius dico. ſic Bald. hic in omnibus tenet contra
Bar. dicens quod ſiue nullus negotietur, ſiue vnus tantum, ſiue
ambo, ⁊ diuerſo modo, ſi tamẽ omnia, que acquirit communicat,
inducitur ſocietas. ¶ Adde videndum Petrum de Ancha. con-
ſil. cxliiij.
h ALEX. ¶ Non poteſt intelligi. Fallit niſi tutorem haberet, ſm
Bal. hic, ⁊ hoc verum eſſet, ſi talis. ſocietas vtilis fuiſſet, ſecũdum
Bal. in l. cum oportet. de bon. que libe.
i ALEX. ¶ Negotiationis tantum. Hoc verũ intelligit hic Bald.
in actibus vniformibus ſecus ſi eſſent difformes, ⁊ promiſcui. q2
tunc ſocietas inducitur omnium bonorũ. ¶ Adde videndũ Pe.
de Ancha. conſi. ccciij. vbi dicit, quod ſi vnus ſit doctor, alter mer
cator, aliter ruri intendat. ⁊ vide que poſui in l. ſi maior. ſ. ti. proxi.

LEX VII.

SI fratres. Ex cõtractu diuiſionis, quis de eui-
ctione tenetur, niſi ſciens res alie-
nas, vel obligatas accipit, tunc quis non tenetur, niſi pro
miſerit, hoc dicit, ⁊c.

LEX XI.

a POſſeſſionem. [a] Sic eſt facienda diuiſio, vt
agnationes adſcriptitiorum
non ſeparentur. hoc dicit, ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Poſſeſſionum. Facit l. antepenult. ff. famil. erciſcund. ⁊
ideo dicit Bal. quod heredes huic legi non poſſunt renunciare, q2
eſt introducta in fauorem familie, non heredum.

LEX XII.

1 ☞ Quando pater ſtipulatur dotem pro filia, actio eſt propria
patris, ⁊ an tranſeat ad heredes.
a ILlud. [a] Iſta eſt ſin. lex, nec ſcio eam alibi. ⁊ in re-
petitione quam feci de l. poſt dotem. ſolut.
matr. feci de hac l. magnum feſtum. Breuiter dicit, dos,
vel donatio ante nupt. ad patrem reuerſa, debet eſſe
precipua illius filie pro qua data fuit extraneis inſtitutis. Si vero
alij filij fuerunt inſtituti, debet ad eum, pro quo data fuerit, redire
eatenus, quatenus apud (eos ⁊) alios filios ex eiſdem cauſis da-
1 tum perſeuerat, hoc dicit. ¶ † No. ex hac l. quod quando pater ſti-
pulatur dotem, quam dat pro filia, actio eſt propria patris. Sed
an tranſeat ad heredes, diſtingue, aut ſunt extranei, aut filij. ⁊ ſi
filij, aut ipſis eſt data dos, vel donatio, aut non. Et per hoc ſolui-
tur queſtio, que ponitur in l. j. §. videamus. ĩ. de rei vxor. actio. ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Illud. Hec lex eſt alibi. De eiꝰ intellectu vide aliquid
per Bald. in l. j. §. videamus. C. de rei vxor. act. In fin. legis. ⁊ vide
quod notat Bart. in l. ſi emancipati. ad fin. de coll.

Finium regundorum. Rubr. XXXIX.

LEX III.

2 ☞ Quando eſt queſtio de finibus, ⁊ non de proprietate, lite non
conteſtata peruenitur ad diffinitiuam.
a SI quis ſuper. [a] Primo de poſſeſſione.
Secundo de proprie-
tate debet iudicari. Tertio per agrimenſores fines
ponuntur etiam parte abſente per contumaciam.
hoc dicit. vide gloſſ. ſuper verbo huiuſmodi queſtio.
1 † quam no. notat enim differẽtiam inter queſtionem, ⁊ querimo-
b niam, [b] ſed ego puto quod quando queſtio eſt ſolum de finibus,
2 † ⁊ non de proprietate, lite non conteſtata poſſit ad diffinitiuã ſen-
tentiam perueniri, quia non cadit hic miſſio ex primo, vel ſecundo
decreto, vt dixi vobis in authen. ſi omnes. ff. ſi min. ſe ab here. abſti.
3 Et de hoc verbo queſtionis † quod glo. dicit, an ſit verum dic, vt l.
amplius non peti. ff. rem rat. habere. ⁊ gloſſ. tangit in l. qui fidem. ff.
de tranſact.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si quis ſuper. Ad intellectum huius legis vide per
Ang. inſtit. de act. §. quedam actio. ⁊ hic alleg. Bart. in l. qui bona.
§. fin. de dam. infe. ⁊ in l. Theopompus. circa fin. de dote preleg.
b ALEX. ¶ Querimoniam. Et de queſtione, ⁊ querimonia, vide
Bal. in l. j. de preſcript. long. tempor.

LEX IIII.

SI Conſtiterit. Hanc conſtitutionẽ cõ-
mendat Rof. inter con-
ſtitutiones que puniunt violentias. qui poſt litis con-
teſta. ſuper finibus aliquid inuadit indebite, hac l. puni
tur. h. d. Uide Rof. ſuper hac l. hoc dicit, ⁊c.

---

a De conſortibus eiuſdem litis.[a] Rub. XL.

ADDITIO.

a ¶ Eiuſdem litis. Limitationes ad regulam quod conſors poſſit
agere ſine mandato pro conſorte, vide per Feli. in c. cum M. Fer-
rarienſis, extra de conſtit. ⁊ Decium, ibidem.

LEX I.

EXploſis. Licet plures ſint conſortes eiuſdem rei
tamen quilibet poteſt pro ſua parte age
re, ⁊ defendere, hoc dicit.

LEX II.

1 ☞ Conſors pro conſorte, quando poſſit ſine mandato agere, ⁊ de
fendere.
2 Cautio rati, preſtetur poſt litis conteſtationem.
3 Si quis poſt litis conteſtationem patiatur procuratorem interue
nire, ⁊ merita cauſe tractare, antequam petat cautionem rati, ta-
lem cautionem petere non poteſt.
COmmune. Hec eſt bona, ⁊ ſubtilis lex. Pro
conſorte poſt litis conteſt. abſente
a poteſt quis agere, ⁊ defendere ſine mandato,[a] preſtitis le